

וביהגה האריה הביא את קושיית השאגת אריה (שם), מגונב על מנת לשלם תשלומי כפל, שעובר על לאו, אף שמתחילה גנב על מנת לשלם. ותירץ היהגה האריה, שלדעת התוס' מחצות ואילך עובר על כל יראה, ומצות עשה של תשבייתו מתחיל רק לאחר זמן איסורו, ואם כן קשה, כיצד משכחת לה קיום מצות עשה של תשבייתו, הרי קודם עובר כבר בכל יראה. ומוכרח שגזירת הכתוב היא שמוותר להשהות לאחר זמן האיסור על מנת לבערו, ואין להקשות ממקומות אחרים.

ג. אילימא בנותן טעם שלא בזמנו שלא במינו מותר פירש רש"י, שכוונת הגמרא בתמיה, שהרי הוא נותן טעם, וכיון שאמר רב שלא בזמנו במינו אסור, מוכח שסובר כרבי יהודה שאף לאחר פסח אסור. וכתב המהרש"א שאין הכרח שסובר כרבי יהודה, שיתכן גם שסובר כרבי שמעון ולאחר הפסח קונס גם בתערובת, ועל זה קשה מדוע שלא במינו מותר, והרי הוא נותן טעם, ועיקר כוונת רש"י להוציא את רבי יוסי הגלילי.

ד. חמץ בזמנו בין במינו בין בשלא במינו אוסר בנותן טעם באור חדש הביא את קושיית הרמב"ן (מלחמות ז: בדפי הרי"ף), שהרי חמץ בפסח הוא דבר שיש לו מתירין, ומדוע לא יאסור אף במשהו. ותירץ הרמב"ן שר' יוחנן חולק על דין זה, וגם דבר שיש לו מתירין בטל. וכתב האור חדש שדוחק הוא. ותירץ על פי מה שכתב הרמ"ך בדעת הרמב"ם, שאם יש לו כזית שלא בכדי אכילת פרס, שעובר בכל יראה, מכל מקום מותר לו לאוכלו אם אין בו טעם חמץ, ולפי זה אינו דבר שיש לו מתירין, שהרי צריך להשבייתו מיד, ולכך שייך בו כל דיני ביטול.

א. והכא בהא קמיפלגי בדבר הגורם לממון כממון דמי הקשה הפני יהושע, שלכאורה אינו דומה לכל דבר הגורם לממון, שהרי כאן החמץ של הקדש ומותר להשהותו לכתחלה, ולאחר המועד יהא מותר לגמרי, ואם כן מדוע הוא רק גורם לממון, הלא מעות של הקדש להיכן הלכו. וכתב שיתכן שלפי זה יהיה חייב לשלם הקרן להקדש, כיון שלגבי הקדש ממון גמור הוא, ומה שיש אומרים לא מעל, הוא לענין פטור מחומש ואשם, שכיון שלגבי המועל בשוגג אינו חשוב ממון, כיון שלא נח לו לקנות איסור, ובעל כרחו העמידה התורה ברשותו לענין מעילה, זהו דוקא כשהוא חשוב ממון לגביו, עיין שם.

ב. ר' אשי אמר דכולי עלמא וכו' הקשו התוס', כיצד מועיל לרבי יוסי הגלילי שיכול לפדותו, הלא אם יפדנו מיד יעבור עליו בכל יראה, ומדוע יש בו מעילה. ומזה הוכיחו שהמשהה חמץ על מנת לבערו אינו עובר בכל יראה, כיון שלא הניתק לעשה הוא, ודעתו לבערו לבסוף.

ובשאגת אריה (סוף סי' פ"א) כתב להוכיח שיש החולקים על סברת התוס', וסוברים שאף המשהה חמץ ע"מ לבערו עובר בכל יראה, ולפי זה חוזרת קושיית התוספות כיצד שייך לפדות הקדש, הרי יעבור בכל יראה. ותירץ השאגת אריה, שיכול לפדות פחות פחות מכזית, שבזה אינו עובר על כל יראה אלא אם כן יש לו כזית בבת אחת. ואפילו אם חצי שיעור אסור מן התורה, לגבי כל יראה אין עובר בחצי שיעור, ואפילו איסור דרבנן אין.

ובחי' הר"ן כתב, שאין ראיית התוס' מוכרחת, שיש לפרש שפודה אותו בשעה שהוא ניסוק תחת תבשילו, שבאותה שעה שהוא בא לידו הוא מתבער.